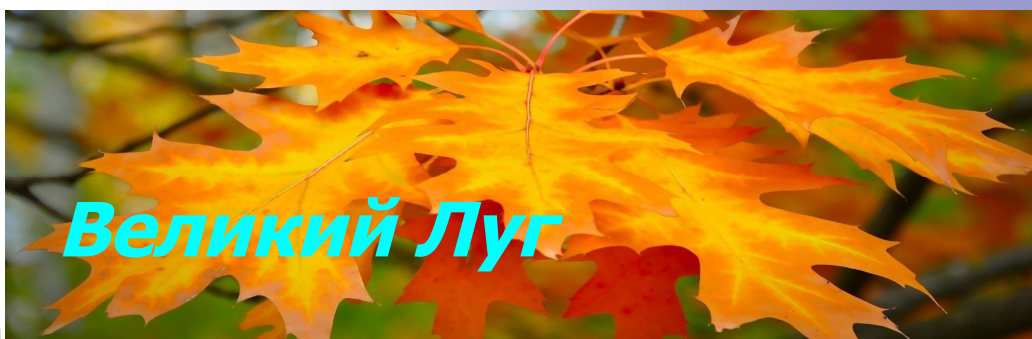

№ 16

1 жовтня 2014 рік

В цьому випуску:

Вітаємо з Всесвітнім днем туризму!	1
Еколого-туристський зліт "Осінь 2014"	1
День працівника природно-заповідної справи	2
Створений рекреаційний пункт «Маяк»	2
Святування Міжнародного дня миру	3
Екологічний табір "Хортиця!"	3
Збереження біорізноманіття	4
Наукове співробітництво	4
Цікаві факти про риб	5
Ой цвіте калина...	5
Спалювання сухої рослинності несе велику небезпеку!	6
Тасманиця рожевого озера	6

Вітаємо з Всесвітнім днем туризму!

Туризм в сучасному розумінні, як масове явище і широкодоступна можливість здійснення подорожі, виник порівняно недавно, на початку минулого століття.

За даними проекту DiloVaMova.com, розуміючи користь і важливість розвитку доступного туризму, в 1979-му році Генеральна асамблея Всесвітньої туристської організації при Організації Об'єднаних Націй, що розташовувалася на той момент в іспанському місті Торремоліно, заснувала міжнародне свято - «Всесвітній день туризму», яке було запропоновано відзначати 27-го вересня. Метою цього свята була не тільки пропаганда туризму, а й широке висвітлення його внеску в економіку як окремих регіонів, так і світового співтовариства в цілому, а також подальший глибокий позитивний розвиток міжнародних зв'язків усіх країн. Безліч країн підтримали ініціативу цієї поважної світової організації. Так, наприклад, в незалежній Україні Всесвітній день туризму був додатково закріплений указом Президента України від 21-го вересня 1998-го року № 1047/98 і носить назву «День туризму», відзначається також 27-го вересня.

День туризму - свято всіх, хто хоч раз відчув себе в ролі мандрівника, вибираючись з щоденної буденної суєти в ліс або на поле, на берег річки або озера, на море чи курорт, а також в інші місця, на які так багата наша улюблена земля! Цілком природно, що це свято і тих, хто сам безпосередньо зайнятий у сфері туристичного бізнесу. Свято персоналу та керівників готельних комплексів, співробітників туристичних компаній і музейних працівників, а також всіх, хто намагається професійно забезпечувати наш повноцінний відпочинок. Зі святом всіх, небайдужих до туризму людей!

27 вересня на базі Дніпрорудненської спеціалізованої І-ІІІ ступенів школи «Талант» відбувся XXVII еколого-туристський зліт «Осінь 2014».

На зліт подали заявки 5 інтегрованих команд, до складу яких входили учні 7-11 класів школи «Талант».

В програмі заходу проходили змагання команд в 14 конкурсах, таких як: конкурс ювілейних тортів, конкурс бутербродів «Сало – наша сила!», еколого-краєзнавчі конкурси – «Мінерали і гірські породи», «Біорізноманіття Великого Лугу», «Небезпечні тварини Африки», «Небезпечні і отруйні рослини», «Об'єкти ПЗФ України»; конкурс туристської чи екологічної пісні, змагання з дартсу, слеклайну, вижимання гіри, віджимання, настільного тенісу, а також змагання капітанів команд з армрестлінгу.

Почесними грамотами та солодкими призами були нагороджені команди, які зайняли І-ші місця в окремих конкурсах. В загальному заліку І місце виборола команда «Тверезі бобри», яка була нагороджена почесною грамотою, солодкими призами та перехідним кубком, а кожен член команди отримав медаль.

Організаторами заходу та суддівською колегією традиційно виступили члени молодіжної громадської організації Клубу «Білі Ворони», фахівці сектору екологічної освіти та рекреації Національного природного парку «Великий Луг», адміністрація школи «Талант» в особі директора школи Здор О.В., керівник еколого-краєзнавчого гуртка «Білі Ворони» при ЦДЮТ м. Дніпрорудного Жук Н.С., а також учні школи «Талант».

Провідний фахівець з рекреації
Г.С. Дроздова

Святково-конкурсний захід, присвячений Дню працівника природно-заповідної справи.

З метою підтримки природно-заповідної справи, враховуючи істотний внесок фахівців та професіоналів, не байдужих людей до сьогоденного та майбутнього стану природи, на підтримку ініціативи Міністерства охорони навколишнього природного середовища, 18-го серпня 2009-го року Президентом України, згідно Указу № 629/2009 встановлено професійне свято працівників природно-заповідної справи, яке тепер щорічно відзначається 7 липня.

Символічно, що День працівника природно-заповідної справи припадає на Іванів день, адже Івана Купала це свято літнього рівнодення, коли єднаються природа і людина.

Співробітники Національного природного парку «Великий Луг» організували та провели святково-конкурсний захід, присвячений цим двом святкам. На початку заходу фахівці сектору екологічної освіти та рекреації поздоровили усіх присутніх з Днем працівника природно-заповідної справи та повідали про традиції відзначення давнього слов'янського свята Івана Купала. В рамках проведення святкування в рекреаційній зоні Парку біля водойми Маячанського ставка був проведений ряд жартівливих та спортивних конкурсів, жінки плели вінки, чоловіки змагалися в перетягуванні канату, інтегровані команди змагалися за першість в естафетах. Наприкінці заходу ми водили хороводи, а всі бажаючі мали змогу перестрибнути через очищувальне вогнище.

Пам'ятаймо, що використовуючи природні ресурси і дбаючи про їх відновлення, треба думати не лише про задоволення власних потреб, але й про потреби наступних поколінь. В цьому полягає історична мудрість народу, який дбає про майбутнє. Надійне збереження довкілля буде забезпечене тоді, коли за справу охорони природи вболіватиме широка, екологічно свідомі і відповідальна громадськість.

Сектор екологічної освіти та рекреації.

Створений рекреаційний пункт «Маяк».

Одним з основних завдань Національних природних парків є створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах.

Так, 21 липня 2014 року в Національному природному парку «Великий Луг» на території природоохоронного науково-дослідного відділення «Панай» відбулося урочисте відкриття рекреаційного пункту «Маяк».

Працівники Парку приклали чимало зусиль для того, щоб відпочиваючим було зручно, комфортно та приємно проводити дозвілля на природі - із задоволенням для себе та не зашкодивши середовищу.

На території пункту є зручні столи та лавки, альтанка для великих компаній, стаціонарні кострища, гойдалка, стоянка для автомобілів, туалет.

Сподіваємось, що даний пункт стане улюбленим місцем відпочинку, як для місцевого населення так і гостей нашого регіону.

Святкування Міжнародного Дня миру

21 вересня за ініціативою мешканців м. Дніпрорудне, Дніпрорудненською міською організований та проведений велодень, присвячений Міжнародному Дню миру.

Велопробіг пройшов на підтримку миру і єдності України, з метою пропаганди здорового способу життя, популяризації велоспорту, організації дозвілля молоді та залучення її до регулярних занять фізкультурою і спортом, пропаганди велосипеда, як екологічно чистого виду транспорту та безпеки дорожнього руху.

Після парадного відкриття та привітання міського голови Є.С. Матвєєва, голови профкому Запорізького залізничного комбінату О.С. Григорчука та директора Національного природного парку «Великий Луг» Т.Д. Йосипенко, всі учасники рушили по місту, маршрут склав ~ 12км. Після чого пройшла лотерея, де всіх учасників чекало море призів. А найбільш видоவிщнішою була гонка спринт, де була дуже цікава боротьба.

Від Парку у змаганнях прийняла участь провідний економіст Юлія Слободянюк, зайнявши 2 місце серед дівчат.

У програмі заходу також був дитячий конкурс малюнку на асфальті, презентація гуртків ЦДЮТ, показові виступи членів Клубу «Білі Ворони» зі скелайну та виставка від НПП «Великий Луг» – «Великолузькими стежками». На виставці були представлені фото пейзажів, фауни та флори нашого краю та посадковий матеріал науково-дослідного розсадника. Також кожен з гостей заходу мав змогу отримати корисну інформацію спілкуючись зі співробітниками Парку та отримавши роздатковий матеріал, в якому розкриваються завдання і діяльність Парку, а також послуги, які надає НПП «Великий Луг».

*Завідувач сектору екологічної освіти та рекреації
Ю.Г. Маркова*

Екологічний табір «Хортиця»

5-8 серпня на території рекреаційної зони Національного заповідника «Хортиця» відбувся екологічний табір «Хортиця козацька».

Організаторами табору вкотре виступили Національний природний парк «Великий Луг», Центр дитячої та юнацької творчості м. Дніпрорудного та молодіжна громадська організація Клуб «Білі Ворони».

Мета заходу – пропаганда виховання екологічної культури, знань та навичок з екологічного, історичного та географічного краєзнавства серед учнівської молоді; популяризація і подальший розвиток пішохідного та байдаркового туризму в районі; пропаганда української національної кухні та оволодіння навичками приготування страв на відкритому вогнищі.

До складу групи увійшли випускники та учні школи «Талант», співробітники НПП «Великий Луг», ветерани Клубу «Білі Ворони», працівники Запорізького залізничного комбінату та ТОВ «Вертикаль».

В рамках заходу для учасників були проведені три екскурсії: в музей історії запорізького козацтва, Запорізьку Січ, туристичний комплекс «Скіфський стан»; ряд лекцій на різноманітні тематики, тренінги та змагання з дартсу, байдаркового туризму, скелайну та скелелазіння.

Всі учасники на байдарці обігнули колицу козацтва - острів Байда, спробували свої сили в скелелазінні, блиснули трюками на слекі і влучністю в дартсі.

Вечорами провідний фахівець з рекреації Анна Дроздова захоплено розповідала про біорізноманіття Хортиці і Нижнього Придніпров'я. Нашими гостями були білки, вужі, полози, нирки і веселі їжаки, які з апетитом наминали сало.

Під час екологічного табору ми познайомилися і подружилися з цікавою командою скелелазів-професіоналів з м. Дружківка Донецької області. Вони вчили нас скелелазінню, дюльферному спуску та елементам спелеології.

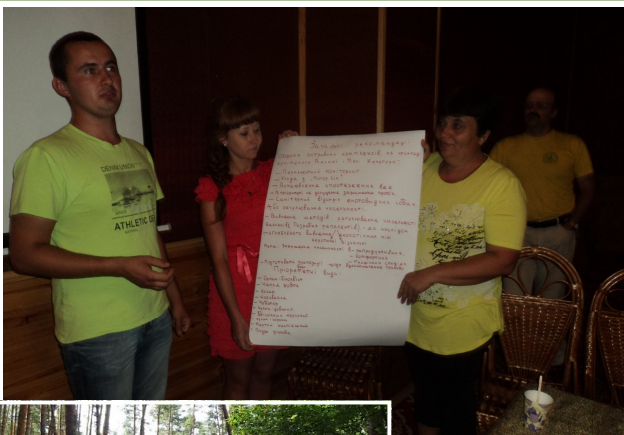
Переможці та призери визначалися в окремих конкурсах та були нагороджені солодкими призами одразу по завершенні конкурсів.

Збереження біорізноманіття

Основна мета природоохоронної організації – збереження біорізноманіття. Для ефективного впровадження цієї мети НПП «Великий Луг» прийняв участь у роботі науково-практичного семінару для працівників установ природно-заповідного фонду «Активне збереження окремих видів флори і фауни, природних середовищ», що відбувся 12-14 серпня 2014 року на базі Гетьманського національного природного парку (Сумська область). Семінар підготовлений за ініціативи Міністерства екології та природних ресурсів України та проведений за кошти Проекту ЄС «Додаткова підтримка Міністерства екології та природних ресурсів України у впровадженні секторальної бюджетної підтримки». Мета семінару обмін досвідом щодо розроблення і впровадження активних форм збереження біотичного різноманіття та екосистем.

Основні напрямки семінару:

- Природно-заповідний фонд України найефективніша та найдієвіша форма збереження різноманіття біоти та ландшафтів в цілому та рідкісних і зникаючих видів флори, фауни та оселищ, зокрема.
- В основі управління збереженням біорізноманіття та ландшафтів безумовно має лежати індивідуальний підхід до збереження окремих природних комплексів та об'єктів (видів флори і фауни, оселищ тощо) з огляду на особливості їх екології та біології.
- Семінар має слугувати теоретичною базою, обміну досвідом для суттєвого поліпшення забезпечення установами природно-заповідного фонду головної їх функції – природоохоронної.

Наукове співробітництво

З 4 по 11 серпня 2014 року в Національному природному парку «Великий Луг» пройшла польова практика студентів Дніпропетровського університету ім. О.Гончара. Керівники практики: Голобородько К.К., Фали Л.І., від Парку заступник директора – начальник наукового відділу, ентомолог Крайник Ю.М.

За період проведення практики студентів наукові співробітники Парку обмінялися науковою інформацією з питань природокористування, екології, моніторингу навколишнього середовища, збереження біологічного різноманіття, у тому числі у виді наукових публікацій, методичних розробок, рекомендацій. Також обмінялися досвідом у вирішенні природно-екологічних проблем населених місць, у тому числі відносно оцінювання стану і ступеня антропогенної трансформації природних екосистем, використання природно-ресурсного потенціалу території. Студенти ознайомилися з територією НПП «Великий Луг», яка є еталоном рослинного та тваринного світу степової зони України. Прийняли участь у підготовці та проведенні науково-технічної конференції «Проблеми вивчення та охорони біорізноманіття в степовій зоні».

Результати науково-дослідних робіт (проектів, методик, розрахунків і т. п.), що становлять спільний інтерес, будуть використані в спільних публікаціях, дослідженнях, проектах з питань природокористування, екології, техногенної безпеки та ін.

**Заступник директора-
начальник наукового
відділу
Ю.М. Крайник**

Цікаві факти про риб

У сучасній фауні налічується понад 20 тис. видів риб - більше, ніж ссавців, птахів, плазунів та земноводних разом узятих.

Вчені проводили безліч експериментів і прийшли до висновку, що окунь - одна з найрозумніших видів риб. Жив раніше в одному Каліфорнійському басейні незвичайний дресирований окунь. За свистком проходив через обруч у басейні, а потім вистрибував з води на руки свого господаря, де отримував частування! З прісноводних риб, поряд з окунями, дуже кмітливими виявилися пічкури і корописи.

Рекордсменом за швидкістю підводного плавання є риба-меч. Ця риба може виростати до 6 метрів і мати масу тіла більше півтонни. Пересувається вона зі швидкістю урагану — до 130 кілометрів на годину! У неї страшна зброя — гострий меч, який утворений із зрослених кісток верхньої щелепи.

Риба-меч не раз наводила жах на мореплавців і рибаків, нападаючи на їх парусники і навіть на військові кораблі та пробиваючи своїм мечем корпус рибальських човнів. В кінці Другої світової війни її напад піддався англійський танкер «Барбара». Півтораметровий меч цієї риби пробив корпус і застряг там. Проте риба зуміла висмик-

нути меч і кинулася в нову атаку. Її розмір був приблизно 5 метрів, а вага близько 660 кілограмів.

Ще в часи Аристотеля було відомо, що риби видають різні звуки. Люди можуть чути звуки, що видаються деякими рибами, навіть без всяких приладів. Леонардо да Вінчі пропонував слухати «підводні голоси», приклавши вухо до вертикально опущеного у воду весла. Цей метод і до цих пір використовують рибаків узбережжя Західної Африки.

Риби чудово чують за допомогою вух, розташованих усередині голови, поряд з мозком. Друга слухова система риб — це органи бічної лінії, що проходять вздовж тіла з обох боків. Бічна лінія краще уловлює низькі звуки, внутрішнє вухо — високі. Риби чують лише близько 25 відсотків звуків, які видає людина, 20 відсотків пташиних «розмов» і майже не сприймають ультразвукові сигнали дельфінів. Але вони можуть сповна оцінити хорівий спів своїх найближчих сусідів — жаб.

*Науковий співробітник гідробіолог
Головка О. С.*

Ой, цвіте калина...

Більшість садоводів влітку забувають про догляд за калиною, вважаючи, що вона росте добре сама по собі. Однак калина також потребує догляду. Багато фруктових дерев і кущів цвітуть навесні, закінчує процес цвітіння і калина червона. Усією білосніжними квітками з кінця травня, вона цвіте 40 днів. Завдяки своєму аромату калина є невичерпним джерелом життєвих сил. В цей час бджоли активно збирають з квіток нектар.

Найбільш комфортно калина відчуває себе на відкритих сонячних ділянках. Рослина надає перевагу вологим ґрунтам. Вона ідеально пристосувалась до наших кліматичних умов. Калина без втрат витримує морози, не пошкоджується весняними заморозками. Могутня коренева система пронизує ґрунт достатньо густо, до ґрунтів особливої турботи не потребує. Однак внесення органічних добрив сприяє більш пишному її розвитку. Протягом всього літа яскрава зелень кущів калини створює прохолоду.

Рід калини нараховує більше двохсот видів. У нас росте калина звичайна з висотою кущів до 4 м. Кора гілок сіра, однорічні паростки зеленуваті, листя кругле. Квітки зібрані в складні щитки діаметром близько 10 см.

Ми любимо калину не тільки за її красу, але й за лікарські якості її ягід. При перших проявах застуди випивають чай з розім'яними в цукрі плодами калини, і вранці – ніякої застуди! Врожай збирають восени, після досягнення плодами повної стиглості.

Калина червона декоративна і в період цвітіння, і коли кущі прикрашені гронами яскраво-червоних ягід з багряно-жовтим листям. Взимку незірвані та залишені на гілках червоні китиці ягід не в'януть на морозі. Накриті шапками снігу, вони є прикрасою зимового пейзажу в саду.

Розмножують калину черешками, які готують навесні.

Цитуючи слова однієї популярної пісні, хочеться додати: «любовь к калине не проходит, нет!».

Шановні садоводи! Посадіть у себе на ділянці калину. Вона внесе в ваше життя красу і допоможе зберегти здоров'я.

Фахівець I категорії науково-дослідного розсадника Гольцова О.Я.

СПАЛЮВАННЯ СУХОЇ РОСЛИННОСТІ НЕСЕ ВЕЛИКУ НЕБЕЗПЕКУ!

Шкода від спалювання листя та сухої трави багатолітня. Проте щороку з настанням осені, як тільки встановлюється тепла погода, починається справжній «пекельний» бум: горить суха трава. Спалювання сухої трави стало для наших громадян настільки звичним, що практично не звертається увага на те, якої шкоди ці дії завдають довкіллю, життю та здоров'ю людей. Додаткова проблема полягає в тому, що із сухою травою, як правило горить і безліч різноманітного сміття, що суттєво посилює забруднення атмосфери. При спалюванні рослинності гине безліч дрібних ссавців, комах, інших живих організмів, які не здатні врятуватися через свою малорухливість. Хтось з них згорає, а хтось задихається від їдкового диму, а повторне заселення випаленої території відбувається дуже повільно й триває не один рік. Окрім безпосередньої загрози для здоров'я людини, спалювання листя і сухої трави призводить до такої екологічної шкоди, як руйнація родючого ґрунтового шару, адже безпосередньо вигорають рослинні залишки, гинуть ґрунтоутворюючі мікроорганізми. При згоранні утворюється зола, яка є не найкращим добривом. Більше того виникає виснаження ґрунту та зменшення врожайності.

На природних ділянках вогонь знищує насіння і коріння рослин, пошкоджує нижні частини дерев і кущів, а інколи верхні частини їх коріння. Спалювання рослинних залишків заборонене законодавством України. Відповідальність за порушення цієї норми передбачена Кодексом України про адміністративні правопорушення і тягне за собою накладення штрафу.

Посадові особи служби державної охорони природно-заповідного фонду Національного природного парку «Великий Луг» проводять профілактично-роз'яснювальну та попереджувальну роботу серед населення на вищезгадану тему. Людям слід замислитись, чи варто випалювати суху рослинність, перетворюючи родючі землі навколо нас на попелище, наносячи шкоду природі, собі та оточуючим, своїм нащадкам і, врешті, державі.

*Все на землі, все треба берегти –
І птаха й звіра, і оту рослину,
Не чванься тим, що цар природи ти –
Бо врешті ти її частина.*

Провідний інженер з охорони природних екосистем ВДО ПЗФ О.О. Магданас

Таємниця Рожевого озера

Наша планета — величезна куля, сповнена загадковими таємницями. А чи знаєш ти, дорогий друже, що на Землі існують озера яскраво-рожевого кольору?! Одне з таких неймовірних озер знаходиться в Сенегалі, країні Західної Африки.

Не щодня побачиш таке диво... Здається, що дно озера хтось вкрив ніжними пелюстками півоній. Вода в ньому настільки солоня, що жити тут може тільки один вид мікроорганізмів, який і створює такі кольори.

Незвичайний колір води і навкруги човни... Вони плывуть по всій двокілометровій береговій лінії чудового озера — Рожевого, або озера Ретба — так його називають на мові багаточисельної етнічної групи Сенегалу.

Місцеві жителі цілий день черпають із дна озера поклади солі. Праця нелегка, та люди звикли тут до тяжкої роботи, як чоловіки, так і жінки. Яка ж таємниця криється в цьому озері?

Вода тут набула рожевого відтінку завдяки мікроорганізмам, які мають здатність існувати в насиченому сольовому розчині. Крім того, в озері не ростуть водорості, не водиться риба,

бо дуже солоня вода для них несумісна з життям.

Вода тут в півтори рази солоніша, аніж у Мертвому морі — 380 грамів на літр.

Хто б міг подумати, що і в Україні, а саме в Криму, знаходиться таке ж диво природи — це Кояшське озеро. Рожева водойма розташована на території мису Опук. Піщана коса відділяє його від Чорного моря. Загальна площа Кояшського озера складає 500 гектарів, а середня глибина не досягає і одного метра.

Дно озера багате на цілющі грязі, а концентрація солі - 350 грамів на літр, що робить його найсолонішим озером Криму. Коли у повітрі стає надто спекотно, Кояшське озеро повністю висихає, а каміння та степові рослини вкриваються кристалами солі. І дивно, на вулиці літо, а ти бачиш перед собою «іній», немов навкруги іскриться білий зимовий сніг.

На нашій планеті великих рожевих озер вісім. Це озеро Хіллер (Австралія), озеро Ретба (Сенегал), Соляне озеро Торрев'єха (Іспанія), Лагуна Хатт (Австралія), Пильне ро-

жеве озеро (Канада), Рожеве озеро (Австралія), Рожеве Озеро Квайрадинг (Австралія), Озеро Масазір (Азербайджан).

Вони є чудовою окрасою нашої неосяжної планети Земля.

Засновник та видавець газети
НПП «Великий Луг»

Свідоцтво про державну
реєстрацію

Серія 33 № 1003-278-Р від 03.12.2010

Адреса НПП «Великий Луг»:

вул. Зелена 3,
м. Аніпфрудне,
Василівський р-н,
Запорізька обл.,
71630

Тел./Факс: (06175)6-65-78

Ел. пошта: grandmeadow@ukrpost.ua
grandmeadow@rambler.ru

Наш сайт: www.grandmeadow.org.ua

Редактор Маркова Ю.Г.

Розповсюджується
Безкоштовно